

EEN NIEUWE EXOTISCHE ZEEPISSEBED IN
NEDERLAND: *PARANTHURA JAPONICA*
(CRUSTACEA: ISOPODA)

Marco Faasse

De Oost-Aziatische zeepissebed *Paranthura japonica* Richardson, 1909 werd in juni 2007 aangetroffen in de Baai van Arcachon in Zuidwest-Frankrijk (Lavesque et al. 2013) en op 4 juni 2010 in Italië (Marchini et al. 2014). Sindsdien is deze zeepissebed verspreid tot in het Kanaal (Pézy et al. 2020). Op 29 maart 2025 werd *P. japonica* (fig. 1) aangetroffen in het Veerse Meer bij Geersdijk (ZE) (Amersfoortcoördinaten 042,345-397,454), tussen de begroeiing van een meerpaal, verzameld met een schraapnet op een diepte van ongeveer een halve meter. Voor zover bekend is dit de eerste waarneming in Nederland en het Noordzeegebied.

Paranthura japonica behoort tot de superfamilie Anthuroidea, een familie van langgerekte zeepissebedden die een verborgen leven leiden. Tot nu toe was van deze groep alleen de inheemse lijnpissebed *Cyathura carinata* (Krøyer, 1847) bekend uit Nederland. Bij de lijnpissebed zijn de pleonieten (segmenten met zwempoten) 1-v vrijwel volledig gefuseerd. Bij *P. japonica* zijn deze segmenten

alleen aan de rugzijde gefuseerd, aan de zijkanten zijn ze vrij duidelijk gescheiden (fig. 2). *Paranthura japonica* heeft verder grotere ogen dan de lijnpissebed.

De familie Paranthuridae (onder andere genus *Paranthura*) onderscheidt zich van de familie Anthuridae (onder andere de lijnpissebed) door de puntige monddelen en de langwerpige carpus van loopppoot iv-vii. Bij de Anthuridae is de carpus driehoekig (Poore 2001). In Europa komen nog twee soorten Anthuridae voor. *Anthura gracilis* (Montagu, 1808) is inheems in Noordwest-Europese wateren en niet direct in Nederland te verwachten. Deze soort heeft, net als *P. japonica*, lateraal duidelijk gescheiden pleonieten 1-v. Bij de exotische soort *Mesanthura* cf. *romulea* zijn deze pleonieten gefuseerd. Tot nu toe is de laatstgenoemde in Europa alleen bekend van de Middellandse Zee (Lorenti et al. 2009).

Voor uitgebreidere informatie over de morfologie van *P. japonica* en verschillen met Europese en Aziatische *Paranthura*-soorten wordt verwezen naar Lavesque et al. (2013), Marchini et al. (2014) en Pézy et al. (2020).

Paranthura japonica werd aangetroffen bij het haventje van Geersdijk in het Veerse Meer. Direct

Figuur 1. *Paranthura japonica*, habitus, 29.III.2025, Geersdijk, Veerse Meer. Foto Marco Faasse.
Figure 1. *Paranthura japonica*, habitus, 29.III.2025, Geersdijk, Veerse Meer. Photo Marco Faasse.

Figuur 2. *Paranthura japonica*, detail achterkant met duidelijk te onderscheiden pleonieten, 29.III.2025, Geersdijk, Veerse Meer. Foto Marco Faasse.
Figure 2. *Paranthura japonica*, detail posterior part with clearly distinguishable pleonites, 29.III.2025, Geersdijk, Veerse Meer. Photo Marco Faasse.

transport door scheepvaart vanuit het buitenland naar Geersdijk is niet waarschijnlijk omdat daar geen zeegaande schepen aanmeren. Mogelijk komt deze zeepissebed ook al voor in de Oosterschelde, geïntroduceerd door hetzij een zeiljacht, hetzij schelpdierimporten en is hij daarna door scheepvaart in het Veerse Meer terechtgekomen. Een andere mogelijkheid is directe introductie in het Veerse Meer via schelpdierimporten.

De lijnpissebed leeft vooral in gangetjes in zachte bodems. *Paranthura japonica* daarentegen leeft tussen de begroeiing van harde substraten, met name pontons en steigerpalen. In Nederland vindt geen reguliere monitoring van harde substraten plaats. Het is dus mogelijk dat *P. japonica* al een tijdje onopgemerkt in Nederland voorkomt. In het Veerse Meer heeft in 2021 monitoring van harde substraten plaatsgevonden, met name gericht op exoten (Gittenberger et al. 2021), maar toen werd *P. japonica* niet aangetroffen.

LITERATUUR

Gittenberger, A., M. Rensing, M.A. Faasse, H. Keeler Perez & E. Gittenberger 2021. Native and non-na-

tive species of the Veerse Meer 2020 - 2021. – GIMARIS, Sassenheim. [GIMARIS Rapport 2021_07]

Lavesque, N., J.-C. Sorbe, G. Bachelet, B. Gouillieux, X. de Montaudouin, P. Bonifacio, H. Blanchet & S. Dubois 2013. Recent discovery of *Paranthura japonica* Richardson, 1909 (Crustacea: Isopod: Paranthuridae) in European marine waters (Arcachon Bay, Bay of Biscay). – *BioInvasions Records* 2 (3): 215-219.

Lorenti, M., M. Dappiano & M.C. Gambi 2009. Occurrence and ecology of *Mesanthura* (Crustacea: Isopoda: Anthuridea) in two Italian harbours. – *Marine Biodiversity Records* 2: e48.

Marchini, A., J.-C. Sorbe, F. Torelli, A. Lodola, & A. Occhipinti-Ambrogi 2014. The non-indigenous *Paranthura japonica* Richardson, 1909 in the Mediterranean Sea: travelling with shellfish? – *Mediterranean Marine Science* 15 (3): 545-553.

Pézy, J.-P., A. Raoux & J.-C. Dauvin 2020. First record of the non-native isopod *Paranthura japonica* Richardson, 1909 in the English Channel. – *BioInvasions Records* 9: 239-248.

Poore, G.C.B. 2001. Families and genera of Isopoda Anthuridea. – In: Kensley, B. & R.C. Brusca, (red.), *Isopod Systematics and Evolution*. Balkema, Rotterdam/Brookfield: 63-173.

SUMMARY

A new exotic marine isopod in the Netherlands: *Paranthura japonica* (Crustacea: Isopoda)

The west Pacific isopod *Paranthura japonica* was recorded in the Netherlands on March 29, 2025. It was found in a scrape sample from a harbour pile of a small harbour (Geersdijk) in the Veerse Meer (province of Zeeland). The Veerse Meer is a marine inlet in the southwest of the Netherlands with limited exchange with the open sea. The species was possibly introduced to the Netherlands with imported shellfish or a visiting pleasure craft from the Atlantic coast of Europe.

M.A. Faasse
Eurofins AquaSense, Yerseke / Naturalis Biodiversity Center, Leiden
marcoafaasse@gmail.com